

Inserati se sprejemajo in velja tristoletna vrsta

8 kr., če se tiska 1krat,
12 " " " " 2 " "
15 " " " " 3 " "

Pi večkratnem tiskavanji se cena primerno zmanjša.

Rokopisi

se ne vračajo, nefrankovana pisma se ne sprejemajo.

Naročnino prejema opravništvo (administracija) in ekspedicija na Dunajski cesti št. 15 v Medijavovi hiši, II. nadstropji.

SLOVENEK

Političen list za slovenski narod.

Po pošti prejemati velja:
Za celo leto . . . 10 gl. — kr.
za pol leta . . . 5 " — "
za četrlet . . . 2 " 50 "

V administraciji velja:

Za celo leto . . . 8 gl. 40 kr.
za pol leta . . . 4 " 20 "
za četrlet . . . 2 " 10 "

V Ljubljani na dom pošiljanje velja 60 kr. več na leto.

Vredništvo je Florijanska ulica št. 44.

Izhaja po trihura na teden in sicer v torek, četrtek in soboto.

Dr. Herbst.

Veliko samozatajevanja je treba, da človek prebere celi govor Herbstov, ki ga je govoril svojim volilcem v Tečinu, veliko zatajevanja pravimo, ker govor je tako pust in prazen, vsakdajen in odlijuden, da ne kmalo tacega. In vendar je to tisti govor, na kterega so nes dunajski listi štirinajst dni naprej opozorjevali, in od kterega so pričakovali, da bo ustavovercem kakor evangelij pokazal luč in rešitev iz sedajne temote, ob enem pa morda celo razpihal Taschejevo vlado na vse strani! Pričakovali so od Herbstu rešitnega programa, pa on jih pita s starimi frazami! Priznati moramo, da smo tudi mi kaj več pričakovali od Herbstu, čeravno ne toliko kakor nemškoliberalci; bili smo pa kar osupnjeni, ko nam je pred oči prišel ta neznan govor, kterega bi bil lahko tudi kak ljubljanski nemškutar. Celó liberalna „Morgenpost“ priznava, da ne najde v Herbstovem govoru nobene nove misli. Nasprotno pa stara in nova „Presse“ v zvezde kujete Herbstu, vendar se vidi, da jima ne gre prav od srca. Že disciplina tem listom ukazuje, da iz tega neznanega govora naredé — važen dogodek. Nepristransk človek pa bo miloval stranko, ki nima boljšega voditelja, da se mora takih izjav oklepiti kakor zlatega programa! Vsak politik vendar vidi, da so ustavoverci močno zavozili, da se njih stranka drobi in krha, in to najbolj zavolj slabega vodstva Herbstovega, ki o spravi s Slovani neče nič slišati. Cela stranka že čuti, da bo treba druge

taktike, družega vodstva, zato nikakor ne verujemo, da bi ustavoverni poslanci odobrili sodbo dunajskih listov, da je Herbstov program dober in zmago obetajoč. Jasno dovolj se je ustavovercem povedalo, da cesar ne bo več trpel take vlade, ki bi Slovane zatirala, in vendar se Herbst še vedno oklepa svoje nemškutarije, trdeč, da je in mora biti nemščina državni jezik! Če hočejo kateri iz ustavovercev kedaj do vlade priti, kako bodo zamogli slediti Herbstu, ki jim s svojo trmo to pot zapira? Znano je nadalje, da ljudstvo povsodi želi razširjenja volne pravice, posebno pa nemško prebivalstvo v mestih. Herbst pa pravi, da se volilni red ne sme spremeniti; ali si on pač upa misliti, da bo s takim programom ustregel nemškemu ljudstvu? Tu pač ni govoril za ljudstvo, ampak za maloštevilno ustavoverno kliko! V enih rečeh se je Herbst podal; on namreč nič več ne nasprotuje zasedanju Bosne, tudi se je izrekel zoper pasivno politiko. Sploh Tascheja ni nič napadal naravnost. Videti je, kakor bi se mož hotel lepega delati pri merodajnih krogih. Če pa misli, da se mu bo kedaj vlada izročila na podlagi tega programa, ki ga je v Tečinu razvil, živi pač v veliki zmoti. Kdo mu bo pač zaupal, če on govori o dobrem gospodarstvu? Imel je kot minister in pozneje kot voditelj ustavoverne stranke časa in priložnosti dovolj, da bi bil skrbel za blagostanje ljudstva, za odpravo primanjkljaja, za redno gospodarstvo; zakaj svoje zmožnosti ni že prej pokazal?

Predaleč bi nas peljalo, ko bi hoteli za-

vračati vse Herbstove trditve. Saj pa tudi nič novega ni povedal, in iste misli, ki jih je izrazil, se lahko bolje berejo vsak dan v nemškojudovskih časnikih. Brali smo govore in spise različnih avstrijskih državnikov, kakor Hohenwarta, Riegera, Palackya, Clam-Martinica, Thuna, Fischhova, Schuselke in drugih; čeravno niso vsi enega mnenja, vendar se pri vsakem od teh nahaja nekaj državniške modrosti, zdravih nazorov, jedrnatih besedi. Pa vsega tega boš zastoj iskal v Herbstovem govoru! Tako je prazen, tesnosrčen in trmoglavost, da nikakor ne moremo Herbstu med prave državne šteti, in za tacega voditelja pač ne zavidamo ustavoverne stranke! Mož ne brez talenta pač pa brez srca se je tu povzdignil do časti, biti voditelj velike stranke, le po svoji trmoglavosti, nespravljalivosti in prepirljalivosti. Napadal in spodjedal, obiral in podiral je on še vsako vlado, tako dobro svoje pristaše, kakor federalistične ministre. Njegove spletke, prepirljive besede in njegov večno zankujoči duh pridobili so mu slavno ime, pravega državniškega pojma pa nikdar imel ni. Kdor tega do zdaj še ni vedel, prepričal ga je zdaj lahko Herbstov govor v Tečinu.

Za ustavoverno stranko nima ta govor nobene tolažilne misli ali besede. On jim položaja prav nič ni pojasnil, on jim ne vé nobenega dobrega sveta. Da morajo „nemštvo“ povdarjati, to sami vedó in tako že v obilni meri delajo, družega sveta pa Herbst ne vé dati ustavovercem.

Flavija.

Prizori kerščanskega življenja iz četrtega stoletja.

A. Hurel. Pred. Vilinski.

I.

A magno demissum nomen Julo.

Z dragocenimi marmornimi ploščami je bil átrium ozalšan; tu so stale za lepoto operane podobe in kipi, ki so dali spoznavati dleto velikih umetnikov Grecije in Rima.

Nekterim umotvorom je bilo vértano ime Skopa ali Praksitela. Na drugih bilo je brati: Fidija delal. Mnogo jih je imelo kak latinsk napis ali pa samo to letnico: anno ab urbe condita DCC. . . Naj več jih je bilo brez imena.

Okus umetnih izdelkov in njih poznanje se je v teku časa jako dopolnilo. Bogati so mnogo čislali to, če so imeli spominke helenške umetnosti; v Rimu pa ni bilo skoro nobenega prostaka, ki ne bi poznal, saj po imenu, imenitneje umetnike iz časov Pêrikla in Avgusta.

Hiša Flavijev hranila je še mnogo v Greciji naplenjenih umetniških stvari. Nje imenitnost, bogastvo, odličnost njenih prednikov, Mecénova naloga, katero si je dajala — privedlo ji

je v naročje vse to, kar država ni znala varovati ali pa hotela ni.

V sebični skrbnosti so Flavijevi pokupili tudi imetja o državnih obratih propadlih družin in posestva v Aténah, Delfih pa Korintu; po vsej Italiji ni bilo slovečega umetnika, da ne bi se čutil povzdignjenega, če se je nahajal v zapisniku Flavijanskega museja.

Na dveh straneh je šlo rodoslovje Flavijev; na eni od Grakov, Scipionov in njih posinovljencev Pavlo-Emilianov, na drugi pa od neverjetnih kraljev Arga, Mikéa in Sparte.

Obedve črti strinjale sta se takrat v osebi Emilije, ktere stari oče Vikéta, Grk iz Heliole, se je hvalil, da je iz rodu Agamémnona, nje soprog pa, ki ga je bila v kratkem zgubila, da je bil vnuk Enejev.

Eden njenih otrok, Flavijan, se je bil poročil z Leo, Albinovo hčerjo, višjega duhovnika Vénere; stareja hči Pavlina je bila omožena k Reburjem, kterim gledé zlahnosti in premožnosti ni bilo enakih. Mlajša hči pa je imela skleniti ne manj sijajno zvezo. Med snubivci je bil celo potomec Julijev, pobratinec Avgusta in Oktávije, t. j. najvišjih zastopnikov plemenitstva, od celega sveta zavidanega in občudovanega.

Flavija — tako ji je bilo ime — stopala je lahko po širnem atriju, tej sredini palače, kjer je bil blizo ognjišča postavljen oltar larov, domačih bogov. Zadovoljno je pasla pogled na osebnosti iz porfirja, oniksa, jaspisa ali vshodno-deželskega alabastra, ktere častiti in spoštovati je bila vajena kot istinite podobe svojih prednikov.

Ni vedela, še domišljala si ni, da bi na vsem božjem svetu kaj bilo, kar bi dosegalo njenih prednikov visokost in plemenitost. Pač so bile v Rimu imenitne rodovine Dánijev, Gerionov, Terécijev in Farasijev v žaru krasote, a kaj je bila ta žarna krasnost v primeri s slavo njenih bivših, ki so zmagovaljvali nad toliko ljudstvi, Rimu pridobili veličast, ki so ves svet spremenili v eno edino državo pod enim žezlom enega vladarja!

In vendar jo je napadalo sitno dvojenje, če je na to mislila in ravno takrat najbolj, ko je bila najbolj vesela te slave. Oblak ji je čelo otemneval. Vedno in vedno jo je težilo prašanje, ali je pa ta slava, ta veličast tudi resnična, ali ni ta slava prazno dozdevanje, ta veličast gole sanje?

Flavija bila je postavna in resna. Bistrega

Kaka puščoba, kaka suša, kaka malenkostna trmoglavost nam zija nasproti iz Herbstovega govora! In vendar se ustavoverni listi delajo zadovoljne ter pravijo „zopet imamo program, zopet imamo voditelja!“ To da je program? in to da je vaš voditelj? Dobro, imejte oboje, mi vas ne zavidamo!

Vsa reklama za Herbstov govor zdi se nam narejena, vsa navdušenost posiljena in hlinjena; ustavoverna stranka je v tako slabem stanju, da jo zamore Herbstov govor potolažiti le za kake dva dni; kmalo pa se bo pokazala potreba, da si izmislijo centralisti novih sredstev za doseg svojih namenov, in ker jim Herbst takih svetov ni vedel dati, ponovil se bo v kratkem tudi klic po novem voditelju „ustavoverne“ stranke. Nam je pač vse eno, naj vodi ustavoverce Herbst, ali Kopp ali Schmeykal, od nobenega teh mož ne pričakujemo zmerne spravljivosti in državniškega prevdarka, ker tega pri ustavovercih sploh nikdar ni bilo dobiti; — čuditi se moramo le zadovoljivosti te stranke, ki na nas druge s takim zaničevanjem gleda, pa je sama taka duševna reva, da v Herbstovem govoru vidi rešitev in program, ali se mora vsaj delati, kakor bi tako bilo.

Mi pa imamo vsaj to za tolažbo, da se nam ustavoverne vlade še ni kmalo bati; kajti dokler ne dobodo boljših voditeljev, kakor je Herbst, tako dolgo si tudi vladnih sedežev ne bodo z lepa priborili. En par dni bodo ta govor še sim in tje pretezavali in premlačevali, kedar bodo pa spoznali, da ni nobenega zrna v njem, ostali bodo v prejšnji mizeriji in čakali dneva in ure, kdaj se jim rodi boljši talent, da jih popelje iz Egipta v obljubljeno deželo nemškutarije in centralizma.

Tabor.

Vigilantibus jura.

Iz Ptuja. Tukajšnji rodoljubi slovenski sklenili so glede na naše sedanje narodne in družtvene politične razmere osnovati letos na

uma, ki je presegel njena leta, je znala stvari si ogledati in družčino oceniti.

Kaj je opazila njena bistroost? V šibre gredočo državo, v razvalinah ležeče verstvo, pojemajoče mnogobogovje. Kaj je videla mesto tega? Vero, ktere mogočni, neustavljivi koraki so strašili stanovsko družbo. Že se je polastil križ največjih poslopij, vzdignivši se iz sramote in prahu. Ona tako dolgo zaničevana in črtena kristjanska ločina se je razmnožila v številno ljudstvo. To je bila zmagovita pridobitev, ki v prihodnje ni imela poznati nikake meje, zmaga, ki se je širila iz komaj poznane dežele na skrajnem jutru. Redka naključba: rimljanski orli sami so hiteli v svoje pobitje, zmagali so, a premagani so bili. Ko so po Vespasianu razrušili jeruzalemsko zidovje, podrli so ograje, ki so zadržavale novo vero.

Ali pa ni bila ta vera očitno tajeje in zametanje vse one poganske krasote, ktere se je veselila, obsodba tiste orožne slave in tiste državne modrosti, ki je vladala dosedaj? Ker je kristjanstvo pravice dajalo ubogim zatirancem, je bilo videti, da napada in taji vsakršno plemenitost, da pa veljati pusti plemenitost kreposti. Bogastvo, rod, vse svetne koristi in družbinske pravice se niso mogle držati, ker zabadavo so se udirale neprestano rasoči sili novih nazorov in običajev.

(Dalje prih.)

8. den septembra v Ptuju tabor, in na pospeh tega blagega kana vredil se je dotični odbor, kateri je določil predmete na razpravo in navabil govornike.

Vsi narodi v mnogojezičnej Avstriji potuzuju se neopešano, dostikrat celo strastno, po različnih potih z vsemi mogočimi pomočki za svoja narodna prava, — smemo li mi Slovenci dremati in roke križem držati, ki vendar tudi v avstrijski cesarjevini živimo, ki smo od mnogih sovražnikov obkoljeni — posebno pa še mi štajerski Slovenci, katerim se je v graškem deželnem zboru od nekega nemškega poslanca ošabno in zaničevalno reklo: vam Slovencem ničesar ne dovolimo, če so tudi vaše zahteve pravične? Nikakor ne, to bi pomenjalo pogubo, grob, večno narodno smrt. Slovenci! vse žile nam je napeti, vse moči zbrati, vse daritve, da si tudi občutljive, polagati na sveti oltar prelepe naše — od nasprotnikov vedno nam zavidane — domovine, samo da si rešimo slovenski narod in narodnost, da si priborimo pravice, ktere nam pripadajo po Bogu in zakonu, po mnogokrat ponaviljanem obetanju njegovega veličanstva, po jasnih besedah § 19. državnih osnovnih zakonov, da si pridobimo blagosti, ktere nekteri drugi avstrijski narodi uže dolgo in obilno uživajo, držéči se poslovice: „enaka bremena, enake pravice“; kdor bedi, pravico dobi.

V takih za ves narod odločilnih borbah ni dovolje moč in trud posamnih rodoljubov in narodnjakov, še poslanci sami ne morejo toliko težavnega posla vspešno opraviti in do ovenčane zmage slavno dognati, nego treba je zdatne pomoči in krepke podpore od narodove množine. Na tisoče pod vedrim nebom zbrani Slovenci naj soglasno pritrjujo taborskim skončatom valed gesla cesarjevega: „z združenimi močmi“, in take skupne zahteve stavljené do vlade in dotičnih zborov, podobne so skupnej molitvi mnogobrojnih vernikov, kateri v imenitnih zgodah ali bridkih nezgodah združeni roke povzdigajo proti blagoslovnim nebesom, časteči vsedobrotnika ali proseči vsemogočnika za pomoč, da odvrne težke nevolje.

Nas nasledujoči Nemci iznesli so narodnopolitično delovanje iz soparnih soban in dvoran pod mило nebo, kder poučuju narod, kažo preteče mu nevarnosti, ga navdušuju za blažilne misli, delajo raznoterne skončatke; — bodemo li mi toliko delavni in marljivi Slovenci za Giskrinega ministerstva 1868. in 1869. leta budivši, učivši in sokolivši zatirani in tlačeni narod slovenski na taborih — mršili*) za Taafeja, Dunajevskega in Pražaka? Den za dnevom sije jasno in prijazno solnce z modrega neba, napočila je lepša doba, in Slovenci bi je ne porabili? Hajd na noge junaške, hajd na delo sveto, k čemur pomozi Bog in sreča junaška!

Živeli vrli in bistri Slovenci! na male meše den vidimo se v Ptuju iz vseh krajin in končin mile nam domovine slovenske!

Politični pregled.

V Ljubljani 20. avgusta.

Avstrijske dežele.

Ustavoverni listi prinašajo še vedno članke o Herbstovem govoru. Kakor si boječ popotnik po noči in v temni hosti z glasnim petjem pogum daje, tako tudi ti listi z glasnim vpitjem, da je Herbstov govor rešitev iz sedajne njih zadrege, hočejo sami sebi in svojim bralcem pogum dajati; pa sami ne verujejo v to, da

bi bil Herbstov govor res kaj posebnega, za liberalce tolažilnega. Njih sodbe o tem govoru so tako različne, da en list družega po zobeh bije; nekteri vidijo v govoru cel program, drugi zopet ravno tega pogrešajo in menijo, da Herbst ni nič novega povedal. Mi smo že izrekli svojo sodbo, in vse, kar se viši ceni ta govor, je gola, prisiljena reklama, ki ne more niti nam škodovati, niti nemškutarjem koristiti.

Voditelji desnice državnega zbora so se že dogovorili z vlado o predlogih, ki pridejo v **prihodnjem zasedanju** na vrsto. Ti predlogi se bodo sukali večinoma okoli gospodarskega vprašanja. Upati je, da bo vlada izpolnila svoje obljube, ki jih je dala kmetovalcem, ter ta stan rešila iz pretečega mu pogina. Pa tudi obrtniki že težko pričakujejo boljših dni.

V solškem okraji v **Bukovini** volili so te dni deželnega poslanca in voljen je bil avtonomist Styrza. Tudi v Bukovini zgubivajo nemškutariji vedno več tal.

Na **Herfaškem** je velika volilna agitacija. Vlada pritiska na uradnike in jih strahuje. Mnogi pa ostanejo trdni.

Vnanje države.

Angleška gosposka zbornica se je vdala pritisku vlade, ter je sprejela Gladstonovo irsko postavo po načrtu spodnje zbornice. Tako je Gladstone rešen velike zadrege, naši turkoljubi pa so za eno upanje goljufani, kajti listi „la N. fr. Presse“ so že prerokovali padeč njegov, če se ta postava ne sprejme.

Kar smo že davno pričakovali, namreč da se bo **francosko** ljudstvo naveličalo kričačev, kakoršen je Gambetta, to se je začelo zdaj spolnovati. Ljudska ljubezen je jako spremenljiva, posebno pa še na Francoskem. To mora okusiti tudi Gambetta! Te dni je sklical shod svojih v volilcev Belleviskem okraji. Došlo je ljudstva okoli 10 000, pa ko je Gambetta hotel govoriti, začeli so vmes vpiti, žvižgati in ropotati. Gambetta je ves razkačen začel ljudi zmirjati, da so bojazljivci, najeti in podkupljeni hlapci, nevredni svobode, da jih bo že našel in kaznoval. Pa hrup je bil vedno večji, nihče se ni zmenil za te smešne grožnje lažicesarja Gambette. Skoraj je videti, da bo Gambetta v svojem lastnem volilnem okraji propadel, s tem pa bo pokopana njegova slava, njegova zaželjena in kolikor toliko že pridobljena diktatura. Mož, ki je nedolžne in mirne mnihe in nune iz njih hiš in samostanov izganjati pustil, kmalo bo doživel, da bodo tudi njega čez francoske meje pognali. Tako se vedno zopet pokaže, da je še en Bog nad nami, kateri krivice ne bo pustil dolgo kraljevati.

Naši turkoljubni, judovskoliberalni in škandalni listi, kakor „N. fr. Presse“, „W. Tagblatt“ in še več tacih, so začeli zadnje čase pisati za to, da bi se **Italija** pridružila zvezi avstro-nemški. Vse hudobne nakane Lahov do naše države hočejo ti listi pozabiti, ker sploh nobenega avstrijskega domoljubja nimajo, in roko hočejo podati roparski Italiji, ki je nastala iz tega, kar je našemu cesarju, sv. očetu in dr. vzela?! Mi sodimo, da Avstrija ni še tako globoko padla, in živo protestiramo proti taki zvezi; rajši smo brez vsega zaveznika, ko da bi ga tam iskali!

Gambetta se hoče **Francozom** zopet prikupiti, zato je nedavno govoril, da se mora Alzasija Nemcem nazaj vzeti. S tem je zbudil silno jezo na Nemškem, pruski listi ga hudo napadajo, pa lisjak Gambetta si je to ravno želel, ker vé, da so zabavljičice nemških listov za njega le priporočilni listi pri Francozih, on

*) lenjarili

hoče, da bi ga Francozi smatrali kot svojega bodočega maščevalca.

Izvirni dopisi.

Iz pod Nanosa, 15. avgusta. (Naše nadloge.) Skoraj od žalosti se bodeš jokal, dragi bralec, ako bi te kdaj pot pripeljala v našo pokrajino. Ne bodeš več videl obloženega sadnega drevja, kakor je bilo nekdanj, z obilnim sadjem; zastonj se bodeš oziral, kakor druge krati, po naših nekdanj zelo rodovitnih trticah; ne najdeš več košate koruze (sirka); terte bodeš videl skorej vse izumrte, tudi sadnega drevja ne zapaziš kakor nekdanj, košatega in še kar ga je, je tako, de skoraj bi rekel, da ne bomo poznali za letos sadja.

S kakim veseljem, smo hodili pred nekimi tedni polje in njive ogledovat, ker nam je vse tako obilo lepo kazalo, a zdaj smo vsega veselja in vse nade oropani, in to skoraj vse v enem dnevu. Zadnje štiri ali pet tednov smo imeli strašansko sušo, katera pa nam ni toliko škode naredila kakor neizrečeno močna burja, ki pri nas vlada in nam naj več škode prevzročuje. Večkrat smo se nadejali in že teško pričakovali potrebnega dežja, a zastonj; vse je grozovita burja odpodila. Včeraj smo dobili, hvala Bogu, še precej dosti dežja, pa prej, ko je dež nam namočil naše izsušene njive, prišla je tako strašanska burja, ki je trajala do danes, nam je še tisto vzela, kar je ostalo suši. Koruze nam je vso tako polomila, da, ako bi ne bila prav nič od suše vmorjena in vstavljena, vendar ne bo dala po nekterih krajih clo semena ne, kje bo pa živež kmetiča, in tako veliki davki!? Žalost in velika skerb navdaja našega vbozega kmeta, kaj bo čez zimo, ki ga že zdaj na vse strani hudo stiska.

Iz Celja, 18. avg. (Marijna cerkev. Povodenj.) Popravilo tako imenovane nemške, Marijne cerkve v Celji se bode v par mescih dovršilo. Ura, od nekega mojstra v Šleziji zgotovljena, je že v zvoniku. Od zunaj je popraviljanje cerkve, izvzemši dvojnih vrat, skoraj vse pri kraju. Zdaj se prenavlja slika za velikim oltarjem. Delo je prevzel g. Schwach, ravnatelj slikarske galerije v Gradcu za 800 gld. Cerkev dobi tudi nov tlak iz cementnih plošč. Kedar bo vse delo dovršeno, bo cerkev najkрасnejše poslopje celega mesta.

Huda povodenj dne 18. avgusta je napravila mnogo škode. Vzela je več plavov (flovov), raztrgala most poleg Levca; in kar je največa škoda, razjedla je gotovo zopet svoje obrežje ter poplavila mnogo rodovitne zemlje iz travnikov in njiv. Govori se, da je plavalo po njenih valovih tudi mrtvih živali in več hišne oprave. Popraviljanje Savinjske struge je stalo že mnogo tisoč goldinarjev; toda haska še ti stroški niso obrodili.

Iz Gorice, 13. avgusta. (Pol. društvo „Sloga“. — Volitev v Tolminu. — Šolstvo.) Narodno politiško društvo „Sloga“ imelo je 11. t. m. občni zbor. Predsedoval je g. dr. Jos. Tonkli, kot politiški komisar pa se je obč. zboru udeležil gosp. dr. Filip J. Zaplotnik, c. k. namestniški tajnik. Po živahni razpravi so bile enoglasno sprejete naslednje peticije do državnega zbora:

- 1) za vpeljanje slovenskega kot učnega jezika na c. kr. gimnazijo, realko in pripravnico za učiteljice v Gorici;
- 2) da bi se odpravili eksekutorji za pobiranje davkov;
- 3) da bi odločila za plačevanje zemljišnega davka dva obroka, prvi do 15. avgusta in drugi do 15. novembra vsakega leta;

4) da bi se kupčijska pogodba z Italijo tako prenaradila, da se prepové ali vsaj z naganjem visokega daca oteži uvaževanje vseh poljskih pridelkov iz Italije v Avstrijo, posebno pa sadja, grozdja in krompirja.

Ob enem je odbor pooblaščen, te peticije sestaviti in do državnega zbora poslati.

Potem se je vršila volitev novega odbora, in so bili enoglasno po vskliku izvoljeni:

G. dr. Jos. Tonkli za predsednika, za odbornike pa gg.: dr. Ferd. Rojic, zdravnik v Gorici, ki je pa odborništvu odložil, Jožef Mašera, vikarij v St. Mavru; Štefan Klemenčič, likvidator pri zastaviljavnici v Gorici; Jožef Faganel, posestnik in dež. poslanec v Oseku; Mihajlko Vuga, kaplan v Mirnem; Anton Ferfila, trgovec v Gorici; Jožef Humar, posestnik in župan na Banjšicah; Vinko Gregorič, posestnik v Pervačini. Za namestnike: Gg. Ignacij Kovačič, veleposestnik, dež. poslanec itd. v sv. Luciji; Hmelak, posestnik in trgovec v Lokavcu; France Peternel, posestnik v Cerknem; Alojzij Zorč, posestnik v Bovcu. Na to je bila seja sklenjena ob 1 uri popoldne.

O volitvi deželnega poslanca na Tolminskem piše „Soča“, da je priporočala g. Jos. Ivančiča, ker je želela in je bila prepričana, da bi bil ta vsaj na nekatere strani vredno nadomestoval svojega prednika, g. Gorjupa. Namesto njega izvoljen je g. Jožef Devetak, župan tolminski. Dasi g. Devetak ne bo mogel na toliko strani raztezati svoje delavnosti, priporočale so ga volilcem njegove zasluge za ceste. „Upamo pa, pravi „Soča“, da ne bo zagovarjal v dež. zboru samo materialnih interesov, ampak da bo tudi vedno glasoval z narodnimi poslanci tudi v duševnih interesih našega naroda na Goriškem. Politične pravice so nam prve, še le vsled teh je mogoče narodu razvijati in množiti tudi materialno blagostanje. Zanašamo se toraj, da bo imel novi poslanec politične in materialne dobičke svojih volilcev in vsega naroda slovenskega vedno pred očmi.“

Na naši gimnaziji končalo se je 30. julija šolsko leto. Učiteljev je bilo 17, učencev koncem leta 336 in sicer 164 Slovencev, 125 Italijanov, 147 (?) Nemcev (!).

Spričevalo z odliko jih je dobilo 44, enojko 20, dvojko 38, trojko 9. Neizprašanih je bilo 5, skušnjo jih bode ponavljalo 40. Šolskim vestem je pridjan spis učitelja M. Majonica: „Aquila zur Römerzeit“ (mit einer Tafel).

Na realki končali so šolsko leto 27. julija. Program ima spis Prof. K. Kleissl-a: „Theoderich der Grosse in seinen Beziehungen zum byzantinischen Reiche“. Iz statističnega pregleda razvidimo, da je bilo tukaj s pripraviljavnim razredom vred, kterega je obiskovalo 51 učencev, 193 dijakov, 28 Slovencev, 139 Italijanov 26 Nemcev, 10 je dobilo spričevalo z odliko, 132 prv. reda, 21 II. reda, 8 III. reda, 22 jih ima ponavljati izpit.

Domače novice.

V Ljubljani, 20. avgusta.

(Č. g. deželni predsednik A. Winkler) podaril je o priliki cesarjevega godu 100 gld. za ljubljanske reveže, 50 gld. za otroško bolnišnico in 50 gld. za zavetišče malih otrok.

(Mestni zbor ljubljanski) imel je včeraj zvečer sejo, ter se posvetoval med drugim o zidanji nove kosarne, o popraviljanji pri škofiji in stolni cerkvi, ki se ravno vrši, o štipendijah za obrtniško šolo v Gradcu itd. Natančneje poročilo prinesemo prihodnjič.

(Invalidne štipendije po 40 gld. vsak) so dobili na godni dan Nj. veličanstva sledeči

dvanajsteri kranjski invalidi iz blagajnice ljubljanskega ženskega patriošnega društva: Fr. Adam v Petelinih, Janez Turn v Zlatempolji, Janez Zajec v Dolu, Matej Traven v Vodica, Jakob Všeničnik v Karnicah, Jožef Herbst v Topli Rebri, Martin Stok na Bregu, Franc Pevec v Preski, Franc Dolenc v Železnikih, Janez Artač v Podpeči, Jur Pucelj v Logu in Matej Režen v Jelševci.

(Razpis dveh kmetijskih državnih štipendij).

Slavno c. kr. ministerstvo kmetijstva je z dopisom od 10. junija t. l. št. 6392 za dva kranjska deželana dve državni štipendiji, vsako po 300 gld. na leto, za prihodnja 3 šolska leta, namreč 1881/2., 1882/3 in leto 1883/4, za obiskovanje kmetijske šole dovolilo; c. kr. družba kmetijska kranjska je pa z dovoljenjem slavnega c. kr. ministerstva kmetijstva za višjo kmetijsko šolo določila šolo v Dečin-Liebwerdu na Českem, za srednjo kmetijsko šolo pa šolo „Francisco-Josipinum“ v Mödlingu blizu Dunaja.

Za ti štipendiji smejo prositi na Kranjskem rojeni mladeniči. Prošnje se morajo glasiti na ime slavnega c. kr. kmetijskega ministerstva na Dunaji in zadnji čas do 10. septembra t. l. podpisanemu odboru družbe kmetijske izročiti, prošnjam pa priložiti sledeče doklade:

1. Krstni list: prošniki štipendije za šolo Dečin-Liebwerdsko morajo biti vsaj 17, za šolo Mödlingško pa vsaj 16 let stari.

2. Šolska spričevala: prošniki štipendije za šolo Dečin-Liebwerdsko morajo dokazati, da so 6 razredov gimnazije ali realke, prošniki štipendije za Mödlingško šolo pa 4 razrede takih šol z dobrim vspehom dovršili.

Poleg tega morajo dokazati znanje nemškega in slovenskega jezika.

3. Pismo starišev ali varuhov, da privolijo vstop prošnika v kmetijsko šolo.

V posebno priporočilo bode prošnikom to, če morejo izkazati, da so si na kakem večem kmetijskem posestvu nekoliko kmetijskih vednosti pridobili.

Štipendisti niso oproščeni šolnine, ki se na eni ali drugi gori imenovanih šol odrajtovati mora.

Centralni odbor c. kr. družbe kmetijske kranjske v Ljubljani 15. avgusta 1881.

(Oblak se je vtrgal) v Železnikih, napravil hudo povodenj, podiral hiše in mostove, pretrgal ceste, ter sploh veliko škode napravil. Tako se telegrafira „Narodu“.

(Povodenj na ljubljanskem močvirju). Zadnje deževje je naše močvirje zopet tako preplavilo z vodo, da je uničen ves poljski pridelek „maharjev“, tako krompir, repa, sija, korenje. Voda teče v hiše. Prebivalci so vsi obupani. Tudi v logaški in planinski dolini je povodenj. Teh nesreč ne bo prej konca, da se močvirje ne posuši. Treba bo toraj pri državnem zboru in pri ministru kmetijstva prositi in dregati, da se izsušenje močvirja vendar enkrat prične!

(O požaru v Kostanjevici) nemamo še nič poročil, tudi „Laibacher Zeitg“ in „Narod“ nič ne vesta še, koliko je pogorelo; le toliko se je brzojavilo, da je ogenj velik in nevaren. Govori se, da je 14 hiš pogorelo. — Letos je res pravo požarno leto.

(Pri včerajšni obravnavi o Vestenskovej aféri) pred deželno sodnijo bil je vit. Vestenek na svoj priziv zopet obsojen na 5 gld. kazni, eventualno en dan zapora, in v stroške. Tožnik g. Lapajne je bojda izvrstno govoril. Poslušalcev iz odličnih krogov je bilo precej. Obširneje poročilo morda prinesemo prihodnjič.

(Za obrambo proti trtni uši) hočejo nekteri gospodje iz Novega mesta podati se v Bizelj, da si žival in nje pogubno delovanje

tam sami ogledajo. Nek vinogradnik iz Dolenjskega pa svari pred takim korakom s poslаницo v „Narodu“, ter meni, da bi znali ti gospodje ravno na obleki to žival na Dolenjsko seboj prinesiti. To svarilo je vsaksko pomisljiva vredno.

(Vožnja v Borovnico) k svečanosti blagoslovljenja zastave národnega bralnega društva prihodnjo nedeljo 21. t. m. je direkcija južne železnice blagovolila proti izkazu legitimacij za jedno tretjino znižati. — Legitimacije dobivajo se prej brezplačno pri gosp. Geba-tu, urarji v slonovih ulicah in v nedeljo popoldne na kolodvoru, predno vlak odpelje.

Razne reči.

— Javna skušnja deželnega zavoda gluhonemih goriško-istrskega v Gorici bo letos 1. dan septembra od 9—12 ure.

— Od sv. Vrbanana Ptujem se piše „Slov. Gospod.“, da je bil ondi pri kopanju peska zasut in ubit Jožef Čeh iz Strmca in Franc Poštark iz Gajóv. Prvi zapusti ženo in 4 otroke, drugi ženo in 3 otroke.

— G. Codrig, (Kodrič), sodnijski pristav v Ajdovščini, pride za okr. sodnika v Cerkno.

— Umerl je 13. t. m. na svojem domu v Kosezah blizo Il. Bistrice Jožef Tomšič, dijak ljubljanske gimnazije. Po dobro izvršeni sedmi šoli je prišel zelo bolehen domu na počitnice ter je omenjenega dne na nagloma sklenil življenje. Bil je ranjki Tomšič blaga duša; mirnega, tihega značaja; vsakemu, kdor ga je poznal, se je prikupil. Za uboge stariše je smrt njegova britka rana. Priporočen bodi ranjki sošolcem v spomin in molitev.

— Strela je zadela 13 ljudi pri Korneuburgu blizo Dunaja. Delavci so zidali kosarno in so ko se je nevihta bližala, zbežali pod kosarske vrata, kjer je bilo mnogo železja. To je strela na se potegnilo in vdarila je v tisti kraj ter omamila vse tam stoječe delavce. Dva sta bila popolnem mrtva, drugih 11 pa so še k življenju obudili.

— V Sarajevu so položili temeljni kamen za novo katoliško cerkvico.

— Najstariši mož pod cesarjem je gotovo Martin Bači v Visoki na Ogerskem. Star je namreč 120 let. Najstariši ljudje se ne spominjajo, da bi ga bili kedaj drugačnega videli, ko starega. Ko se je pred sto leti cerkev v Visoki zidala, delal je Martin že pri zidarjih.

— V Marzilji pa se je podrla velika arena, kjer se biki boré, okoli so pa sedeži zidani za gledalce. Ti sedeži so se podrli in mrtvih je ostalo 12 ljudi, 150 je pa ranjenih. Tako slišimo nesreče od vseh strani.

— Hiša se je podrla na Dunaji v sredi mesta. Več ljudi je posutih. Zidovje je bilo že staro, in se je toliko prej podrla, ker so bližujo hišo, na katero se je ta naslanjala že prej odstranili.

— Velika narodna nesreča je zadela Čeha: V petek se je vnelo in popolnem pogorelo veliko narodno gledišče v Pragi, katero se je deset let zidalo in bi moralo ravno letos slovesno odpreti se. Stalo je več ko en milijon goldinarjev, zavarovano pa je bilo le za 400.000 gld., ker je ogenj škode naredil za en milijon, ostane toraj škode za gledišče 600.000 gl. Zanetili so bojda kleparji, ki so streho krili in pri tem ogenj rabili za krpanje plehastega pokrova. Hitre pomoči ni bilo blizo, požarna bramba je prepozno došla, ljudje so bili vsi zmešani, tako se je ogenj vedno bolj

širil in ni ga bilo več moč zadušiti. Žalost nad to nesrečo je na Češkem velika, ljudje so se glasno jokali o času požara; še Nemcem je žal za lepo poslopje in nemški listi glasno izrekajo svoje milovanje. Princ Rudolf, ko je to zvedel, telegrafiral je iz Solnograda na pražkega župana, ter podaril za novo zidanje tega doma umetnosti 5000 gl. Med Čehi se kaže velika požrtvovalnost, in na vseh krajih pobirajo vnovič doneske, da se bo zamoglo gledišče spet dozidati. Pražki mestni zbor je dovolil za ta namen 50.000 gl., po krčmah, družtvih in zasebnikih v Pragi pa se je že prvi dan po nesreči nabralo 10.000 gl. Če pojde tako naprej, upati je, da bodo imeli Čehi kmalo zopet toliko denarja skupaj, da bodo zamogli vnovič z zidanjem pričeti. Zdaj je nabranih že blizo 300.000 gld.

Naravno je, da je ta vest zbolela tudi nas Slovence, saj vemo, da se Čehi boré tudi za nas, ako se oni obdržé krepko nasproti nemškemu navalu, potem se njega moč že tam razbije, in pritisk na Slovence potem ni več tako hud; ako bi pa Čehi propadli in utonili v nemškem morji, potem se bomo tudi mi Slovenci le težko ubranili. Veliko novo gledišče, ki so ga Čehi letos dogotovili, bilo je izraz in dokaz narodne moči in narodne požrtvovalnosti, in ako prav nas žali velika nesreča, ki je Čeha zadela, služi nam vendar v veliko tolažbo čudna požrtvovalnost in vztrajnost češka, ker po toliki nesreči niso za trenotek obupali, ampak še tisti dan začeli za novo gledišče krepko pobirati in to z velikim vspehom. Narod, ki kaže tako žilavo vstrajnost, ima lepo bodočnost!

— Češka domoljubna požrtvovalnost za narodno gledišče je velikanska. „Politik“ sama je nabrala v malih dneh 28.000 gld., „Narodni listy“ nad 20.000 gld., nabira tudi „Pokrok“ in drugi listi. Mesto Praga je je dalo, kakor smo že omenili, 50.000 gld., potem mesto Jaromer 8000 gld., mesto Kolin 15.000 gld., mesto Pribram 2000 gld., knez Lobkovic 2000 gld. Tudi drugi česki plemenitaši dajejo na tisoče. Svetli cesar so predvčerajšnjim podarili 20.000 gl. Ta vest je vse Prago z veseljem napolnila. Bogatin in revež, vse hiti na pomoč, po vseh mestih, po vseh vaseh se nabira. Videti je, da bo drugo narodno gledišče še lepši od prvega.

Milli darovi.

1. Za pogorelce v Dobračevi:

Preč. gosp. A. Alijančič, si. korar v Celovcu 12 gld. Č. g. A. Pečenko, vik. v Gabrijah 2 gl.

2. Za pogorelce v Knježaku:

Preč. gosp. A. Alijančič, stolni korar v C. 12 gld. Preč. g. Lavrencij Potočnik, dekan v Gornjem gradu 3 gld.

3. Za pogorelce v Cirkljah:

Č. g. Ant. Zupančič, m. kapl. pri sv. Jakobu 5 gld.

4. Za zapuščeno ženo s 4 otroci:

Čast. g. A. Pečenko, vik. v G. 2 gld.

Listnica vredništva.

X Y Z! G. K. je za nekoliko časa zapustil Ljubljano, ter Vam bode zamogel glede v zadnjem listu omenjene reči še le odgovoriti, ko se zopet povrne nazaj. Mi iz mnogih oziróv, na ktere so nas zlasti opominjali gospodje iz Štajarskega, nismo mogli drugače ravnati.

Dr. Jožef Schnell,

dosedaj advokat v Velikovecu, odprl je 9. avgusta svojo pisarno v Pliberku na spodnjem Koroškem. (1)

Dober kup ure.

Jaz pošiljam ure proti poštnemu povzetju, in če komu ura ni všeč, dam mu denar nazaj, toraj kupovalec ni v nobeni nevarnosti.

1 cilindur-ura iz srebrnega nikla z verižico, prej 12 gl., zdaj 5 gl. 25 kr.

1 anker-ura iz srebrnega nikla z verižico, prej 10 gl., zdaj 7 gl. 25 kr.

1 srebrna patent. anker-ura poprej 25 gl., zdaj 11 gl. 25 kr.

1 srebrna remontoir Washington-ura z verižico, prej 30 gl., zdaj 15 gl.

Zlate urice za gospe, prej 40 gl., zdaj 20 gl. (4)

Zlate remontoir-ure, prej 100 gl., zdaj 40 gl.

Na pet let dobri stojimo.

A. Fraiss,

Rothenthurmstrasse Nr. 9.

Gegenüber dem erzbischöflichen Palais,

Wien.

Važno za vsako hišo!

Cela mizna oprava iz britanskega srebra za le 8 gld.

Elegantno delo, ne zaružavi, in se vedno tako ohrani, v podobi in barvi pravega srebra, in je najboljša stvarina za mizno opravo, razun srebra. Za 8 gl. se dobi cela mizna oprava iz najboljšega britanskega srebra. Dobri stojimo, da ostane oprava vedno bela.

- 6 nožev iz britanskega srebra z angleško jekleno ostrino,
- 6 vilice iz britanskega srebra, fina in težka roba,
- 6 žlice iz britanskega srebra,
- 12 žličice za kavo, iz britanskega srebra,
- 1 mlečni zajemnik iz britanskega srebra,
- 1 zajemalnik za juho iz britanskega srebra, težko, dobro blago,
- 2 lepa svečnika,
- 3 jajčne posodice,
- 6 tac, lepo izdelane,
- 1 posoda za poper ali sladkor,
- 1 presejalnik za čaj,
- 6 tačice za nože in vilice

51 kosov.

Naroči se proti poštnemu povzetju, ali pa da se denar naprej pošlje.

Zaloga britanskega srebra

C. Langer,

Wien, II. obere Donaustrasse 77.

Opomba. Komur bi oprava ne ugajala, pošlje naj jo v 10 dneh nazaj in bo dobil svoj denar nazaj razun poštnih stroškov.

Važno za vsako hišo!

J. Blaznikovi nastedniki v Ljubljani.